

Asia: VN/21836/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Lausuntopyyntö

2. Strategian lähtökohdat

-

3.1 ja 3.2 Päätaavoite ja tarkemmat tavoitteet

-

3.3 Luonnon tilan tavoitteet

-

3.4 Suojelu ja ennallistaminen

-

3.5 Paineiden vähentäminen ja juurisyihin vaikuttaminen

Ihmisoikeusliitto kiittää mahdollisuudesta lausua kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian 2035 luonnoksesta.

Luontokato ja ilmastokriisi lisäävät ja syventävät ekologisia, sosiaalisia ja taloudellisia kriisejä ja uhkaavat monin tavoin myös ihmisoikeuksien toteutumista. Suomen tulee edistää sekä kansainvälisillä foorumeilla että kotimassa tehokkaita toimia luontokatoon ja ilmastokriisiin puuttumiseksi sekä niiden ihmisoikeusvaikutusten ottamiseksi huomioon.

Perustuslain (731/1999) 20 §:n mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Kuten strategialuonnoksessa todetaan, julkisen hallinnon on tärkeää taata riittävät osallistumismahdollisuudet luonnon monimuotoisuutta koskevaan päätöksentekoon,

suunnitteluun ja toimeenpanoon eri tasoilla: kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet on turvattava laajasti eri ryhmille, kuten alkuperäiskansa saamelaisille sekä lapsille ja nuorille. Lisäksi on tärkeää, että Århusin sopimuksen (122/2004) mukainen oikeus muutoksenhakuun ympäristöasioissa toteutuu.

3.6 Saamelaiset ja luonnon monimuotoisuus

Luontokato ja ilmastokriisi vaikuttavat alkuperäiskansa saamelaisten oikeuksien toteutumiseen. Vaikutukset näkyvät usein eniten saamelaisten kotiseutualueella. Saamelaisten oikeus elinkeinon ja kulttuuriset oikeudet ovat jo nyt uhattuina. On tärkeää, että strategialuonnoksessa tunnistetaan luonnon monimuotoisuuden suhde saamelaiskulttuurin säilymiseen.

Suomen tulee varmistaa saamelaisten itsemääräämisoikeus sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet myös luonnon monimuotoisuuden elvyttämiseen liittyvien prosessien päätöksenteossa. Kuten strategialuonnoksessa todetaan, saamelaisten vaikutusmahdollisuuksia heihin vaikuttavissa asioissa on parannettava vahvistamalla saamelaisten lainsäädännöllistä asemaa ja saamelaiskäräjien asemaa hallinnossa perus- ja ihmisoikeuksien asettamien vaatimusten mukaiseksi. Eduskunnan käsittelyssä parhaillaan oleva hallituksen esitys saamelaiskäräjälaiksi edistäisi merkittävästi tätä tavoitetta.

3.7 Suomi maailmalla

-

Muita huomioita luonnoksesta

-

Bashmakov Samuel
Ihmisoikeusliitto